

N:o 17.

Toinen saarna ensimmäisenä sunnuntaina Loppiaisesta.¹⁾

Evank. Luukk. 2: 42–52.

Kuin Jeesus kahdentoistakymmenen ajastajan vanha oli, menivät he Jerusalemiin juhlapäivän tavan jälkeen. Ja kuin ne päivät olivat kulu-
neet, siinä kuin he palasivat, jäi poikainen Jeesus Jerusalemiin, jota ei Josef ja hänen äitinsä huomanneet. Vaan luulivat hänen olevan seurassa. Ja he kävivät yhden päivän matkan: ja etseivät häntä lankoin ja tuttavain seassa. Ja kuin ei he häntä löytäneet, palasivat he Jerusalemiin, etsien häntä. Ja ta-
pahtui kolmen päivän perästä, että he löysivät hänen temppelissä istuvan opettajain keskellä, kuultelevan heitä, ja kysyvän heiltä. Ja kaikki, jotka hä-
nen kuulivat, hämmästyivät hänen ymmärrystänsä ja vastauksiansa. Ja kuin he hänen näkivät, niin he hämmästyivät. Ja hänen äitinsä sanoi hänel-
le: poikani: miksis meille näin teit? Katso, sinun isäs ja minä olemme mu-
rehtien etsineet sinua. Ja hän sanoi heille: mitäs te minua etseitte? Ettekä tietäneet, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni ovat? Ja ei he ymmärtäneet sitä sanaa, kuin hän heille sanoi. Ja hän meni alas heidän kanssansa, ja tuli Natsaretiin: ja oli heille alamaainen. Ja hänen äitinsä kätki kaikki nämä sanat sydämmehensä. Ja Jeesus menestyi viisaudessa ja ijässä ja armossa, Jumalan ja ihmisten edessä.

Tähän asti ei ole paavikunnan sokeuden vallitessa tiedetty opettaa eikä saarnata Ju-
malan rakkaista pyhistä mitään muuta, kuin että heille on tuhlattu määrätöntä ylistystä ja kiitosta, ja kehuttu ainoastaan pelkkinä ih-
meinä heidän elämänsä ja töitään, heidän ylevää hartauttaan ja taivaallista riemuaan. Aivan kuin eivät he olisikaan olleet ihmisiä maan päällä, eivätkä olisi saaneet kärsiä tai tuntea koskaan mitään inhimillistä onnetto-
muutta, puutteellisuutta ja heikkoutta, ja ikään kuin ei heitä muuten olisi kylliksi voi-
tu kiittää, kuin tekemällä heistä ihan pölk-
kyjä ja kiviä. Ja tätä on sitten vielä tuettu häpeällisillä valheilla ja jutuilla, kuin pyhiä muka korkeastikin olisi kunnioitettu, kerto-

malla heistä pelkkiä ihmeitä ja sellaisia esi-
merkkejä, joita ei kukaan voinut elämässään toteuttaa ja joista ei kukaan voinut mitään lohdutusta saada, vaikka niitä olisi tutkinut-
kin ja opikseen käyttänyt. Näin on sitten ta-
pahtunut että heistä on tehty vallan epäju-
malia ja Herran Kristuksen sijaisia, joiden esirukousta, välitystä ja apua on opittu ru-
koilemaan, jolla kaikella on häpeällisesti pilkattu ja herjattu meidän rakasta Vapahta-
jaamme ja ylimmäistä pappiamme Kristus-
ta.

Samoin on luultu Kristuksen äitiäkin tä-
ten korkeasti ylistettävän eikä ole tiedetty tehdä hänelle mitään suurempaa kunniaa, kuin että hänet täytettiin ja ammennettiin

¹ Vaikka seuraava saarna onkin ainoastaan hiukan laajempi toisennus edellisestä ja sisältää suurimmaksi osaksi aivan samaa, saakoon se kuitenkin täydellisyyden vuoksi tässä tilansa. Suom. Muist.

niin täyteen armoa ja lahjoja, ettei hän muka koskaan olisi tuntenut mitään kiusausta eikä hairahtunut tai erehtynyt ymmärryksensä tahi asiassa missään. Tätä vastustaakseen osoittaa meille Raamattu ja tämä evankeliumi, kuinka Jumala aivan käsittämättömästi ja kuten Ps. 4: 4 sanoo: **ihmeellisesti viepi pyhiänsä**. Mitä ylevämmin hän heitä armoittaa, kunnioittaa ja korottaa, sitä syvemmälle hän heitä painaa ristissä ja kärsimyksessä, vieläpä häpeässä, pilkassa ja unohduksessakin.

Inhimillinen järki epäilemättä opettaisi ja neuvoisi Jumalaa, ettei hän niin häpeällisesti ja armottomasti kohtelisi omaa poikaansa (aivan kuin murhaajaa ja ryöväriä) eikä antaisi hänen vertaan vuodattaa, vaan muka paljota paremmin toimittaisi niin, että kaikki enkelit häntä käsissään kantaisivat, kaikki kuninkaat ja herrat hänen jalkoihinsa kumartuisivat täytyen hänelle kaikkea kunniaa osoittaa. Sehän se, näet, on ihmisten viisautta, etteivät he mitään muuta näe, tavoittele eikä halaja, kuin mikä on kunnia-kasta, ylevää ja suuriarvoista, sekä etteivät toisaalta mitään enemmän kammo ja pakenne kuin häpeätä, ylönkatsetta, kärsimystä, kurjuutta j. n. e. Mutta Jumala menettelee aivan toisin, kohtelee rakkahinta poikaansa ihmisten käsityksen ja katsantokannan mukaan tylymmin ja ankarammin kuin yhtäkään ihmistä maan päällä, aivan kuin ei hän olisi Jumalan tai edes ihmisenkään vaan perkeleen oma lapsi. Näin kohteli hän myöskin rakkainta palvelijaansa Johannes Kastajaa, josta itse Kristus Matt. 11: 11 sanoo: **Kaikkein niitten seassa, jotka vaimoista syntyneet ovat, ei ole yhtäkään suurempata kuin Johannes Kastaja tullut**. Sille tuotti Jumala sen kunnian, että muuan portto sai hänen päänsä tanssinsa palkaksi. (Markk. 6:16, 17). Kuinka olisi

hän voinut kuolla kunniattomammin ja häpeällisemmin.

Samalla tavalla on hän menetellyt oman rakkaan äitinsäkin kanssa, niin että tämänkin on täytynyt saada kokea ja oppia, kuinka **ihmeellisesti Jumala viepi pyhiänsä**. Ja evankeliumit osoittavat kylläksi, että Jumala on ani harvoin antanut hänen nähdä ja kokea, mikä olisi ollut kunniakasta, suloista ja ilahuttavaa. Suurimmaksi osaksi on hänen täytynyt kokea pelkkää kärsimystä ja tuskaa koko kristikunnalle esikuvaksi, kuten jo ennen vanhaa pyhä Simeoni oli hänelle ennustanut. Sen lisäksi puhutteli Kristus häntä toisinaan tylysti ja jäykästi osoittaen ikäänkuin epäystävällisesti hänen pois luotaan, kuten vasta saamme kuulla.

Siis esittää tämä evankeliumi ensiksi meille Kristuksen äidistä esikuvan rististä ja korkeasta kärsimyksestä, johon Jumala äyhänsä sallii joutua. Vaikka, näet, pyhä neitsyt oli ylevästi siunattu kaikella armolla ja oli Pyhän Hengen kaunis temppeleli sekä oli ennen muita valittu kunniaan saada olla Jumalan Pojan äitinä, ja vaikka hänellä epäilemättä oli lapsestaan mitä suurinta iloa ja riemua enemmän kuin kenelläkään äidillä, kuten luonnollisesti täytyikin olla, on Jumala kuitenkin niin sallinut, ettei hänellä suinkaan ollut paljasta paratiisia lapsestaan, vaan paljon onnettomuutta, tuskaa ja sydämen ahdistusta. Ensimmäinen häntä kohdannut surkeus oli, että hänen täytyi synnyttää Betlehemissä, vieraassa paikkakunnassa, jossa hänellä lapsineen ei ollut mitään muuta tilaa kuin avonainen talli makuusuo-jaksi. Toiseksi täytyi hänen kuuden viikon perästä paeta lapsineen kurjuuteen seitsemänten vuoteen saakka. Tällaista kurjuutta on epäilemättä hänellä paljota enemmänkin ollut, vaikka siitä ei ole kirjoitettu.

Yksi sellainen tapaus eikä suinkaan vähäpätöisin on tämäkin, jonka alaiseksi hän äidin tässä saattaa, kun hän piiloutuu tempeliin ja antaa itseään kauvan etsiä löyty-mättä. Näin teki hän Maarian niin peljästy-neeksi ja murheelliseksi, että hän olisi voi-nut epätoivoon joutua, jonka tämä myöskin tunnustaa sanoessaan: **Sinun isäs ja minä olemme murhettien etsineet sinua.** Ajatel-kaamme hiukan, minkälainen mieli ja sie-luntila mahtoi Maarialla olla. Sen käsittää jokainen isä ja äiti hyvästi, mikä tuska ja sydämen ahdistus silloin vallitsee, kun ra-kas lapsi äkkiarvaamatta heiltä katoaa eivät-kä he muuta tiedä ajatella kuin lapsen ole-van hukassa. Jos tätä vaikka vaan jonkun hetkenkin sitten kestää, niin kyllä sitten on murhetta, voivotusta ja valitusta. Ei silloin mikään lohduta, ei maita ruoka, ei juoma, ei uni eikä lepo, vaan tuntuu sellaista tuskaa, että mieluummin tahdottaisiin olla kuole-massa. Kuinka paljoa suuremmaksi se tu-leekaan, jos sellaista kestää kokonainen päi-vä ja yö taikka vielä kauvemmin? Silloin tuntuu jokainen tunti, ei yhden, vaan sadan vuoden pituiselta.

Katsoppas sen sijaan tätä äitiä, joka ka-dottaa oman ainoan poikansa, jonka vertais-ta ei hänellä eikä kenelläkään muulla ole ei-kä voi olla. Kristus on hänen ainoa poikansa ja hän on Kristuksen ainoa äiti, eikä mitään luonnollista isää ole, niin, tämä on Jumalan totinen ainokainen Poika, jonka Jumala Maarialle on erityisesti antanut ja uskonut, että hän sitä äitinä kaikella ahkeruudella vartioitsisi, vaalisi ja silmällä pitäisi. Sitä on äiti tähän asti kasvattanut suurella vai-valla ja murheella, saanut hänen töin tuskin suojelluksi vierasten ja vihollisten keskuu-dessa, kunnes se hiukan vaurastui, niin että hänellä nyt saattoi lapsesta olla mitä suurin-ta riemua ja lohdutusta. Nyt piti hänen äk-

kiä lapsi kadottaman, juuri kun hän luuli si-tä kaikkein varmimmin säilyttävänsä eikä tarvinnut hänestä enään niin huolissaan olla kuin ennen. Sitä paitsi ei hän ollut kadok-sissa tunnin tai kaksi, ei päivän ja yön, vaan kokonaista kolme vuorokautta, joten hän ei muuta voinut ajatella, kuin että oli kadotta-nut hänet viimeisen kerran ja ikuisesti. Ku-kapa voisi tässä sanoa tai ajatella, mikä tus-ka ja huoli hänen äidillisessä sydämessään sen johdosta vallitsi noina kolmena pitkänä vuorokautena; olipa ihme, että hän on sel-laista sydämen tuskaa voinut kestääkään.

Nyt ei ole tämä murhe ja kärsimys myöskään sellaista, että Maarian olisi jon-kun tapaturman tai ilman omaa syytensä täytynyt saada sitä kantaa Jumalan salli-muksena, vaan lisäksi rupeaa omatuntokin kannustamaan, niin että hänen täytyy ajatel-la, kuinka Jumala oli uskonut lapsen hänelle eikä kenellekään muulle, ja kuinka hänen tuli siitä vastata. Epäilemättä riehuivat ja raivosivat tällaiset ajatusmyrskyt hänen sy-dämessään: Katso, sinä olet kadottanut tä-män lapsen, eikä ole siihen kukaan muu syypää kuin sinä itse, sillä sinun piti häntä vartioiman ja silmällä pitämän eikä hetkek-sikään laskeman häntä pois tyköäsi. Mitä aiot nyt Jumalan edessä vastata, kun et hä-nestä parempaa huolta pitänyt? Tämän olet sinä synneilläsi ansainnut etkä ole mahdol-linen hänelle äitinä olemaan. Niin, sinä olet ansainnut häneltä kirouksen ennen kaikkia muita ihmisiä, koska hän niin suuren kun-nian ja armon on sinulle osoittanut, että va-litsi sinut äidikseen.

Eikö pitänyt hänen sydämensä tämmöi-sestä tuskasta nääntyä ja joutua tykkäänä epätoivoon? Ensiksi kadotti hän poikansa voimatta häntä enään löytää, toiseksi – mi-kä vasta raskainta olikin, jota toiset äidit ei-vät ole koskaan kokeneet ja joka kärsimy-

sen enensi korkeimmilleen – täytyi hänen kauhistua Jumalaa, joka on tämän lapsen ainoa oikea isä. Hänen täytyi ajatella, ettei Jumala enään tahtonut häntä pitää äitinään, jonka vuoksi hänellä on syytä olla sydämessään kurjempi ja murheellisempi, kuin yksikään vaimo maan päällä.

Tuntiessaan tätä sydämessään, joutuu nyt Maaria samankaltaiseen syntiin kuin ensimmäinen äitimme Eevakin, joka koko ihmiskunnan on turmioon saattanut. Sillä, arveli hän, mitä ovat kaikki synnit tämän rinnalla, että noin kovin huolettomasti päästin katoamaan tämän lapsen, Jumalan Pojan ja maailman Vapahtajan? Ja jos hän olisi kadoksiin jäänyt, tai (koska se ei ollut mahdollista) jos Jumala jälleen otti hänen tykönsä, niin olisi Maaria ollut syynä siihen, että maailman lunastus tämän kautta tuli esetyksi. Tämöistä ja paljoa muuta johtui epäilemättä hänen mieleensä ja peljästytti ankarasti hänen sydäntään. Onhan omatunto sangen herkkä vaikutuksille, ja Maarialla, tuolla hurskaalla sielulla, on ollut sangen arka sydän ja omatunto.

Tästä näet, kuinka Jumala menettelee oman poikansa korkean pyhän äidin kanssa. Vaikka Jumala kaikkein korkeimmasti olikin häntä kunnioittanut ja äidillä oli pojasta ylen määrin riemua, ettei sellaista koskaan ole kukaan äiti tuntenut, niin tarttuu Jumala kuitenkin nyt häneen ja riistää häneltä niin tyyni kaiken kunnian ja lohdutuksen, ettei hän nyt enään voi sanoa: Minä olen Jumalan Pojan äiti. Ennen oli korotettu aina taivaaseen saakka, nyt hän viruu yht'äkkiä syvimässä helvetissä ja sellaisessa peljästyksessä ja sydämen ahdistuksessa, että hän olisi voinut epätoivoon kuolla ja toivottaa ei koskaan nähneensä lasta eikä kuulleensaakaan hänestä, joten olisi päässyt tekemästä

suurempaa syntiä, kuin kukaan ihminen koskaan on tehnyt.

Katsos, näin saattaa Jumala pyhiensä kanssa menetellä, että ottaa heiltä pois heidän riemunsa ja lohdutuksensa, milloin tahtoo, ja samalla sallii heidän mitä hirmuisimmin peljästyä siitä, josta heillä ennen oli korkeinta iloa. Samoin voi hän taas toisaalta antaa mitä suurinta riemua siitä, mikä ennen enimmin peljätti. Onhan, näet, siinä ollut tämän pyhän neitseen suurin ilo, että oli tullut tämän lapsen äidiksi, mutta nyt hänellä ei ole mitään suurempaa pelkoa eikä sydämen surua kuin juuri tämän pojan vuoksi. Samoin ei meillekään mikään suurempaa pelkoa tuota kuin synti ja kuolema; kuitenkin voi Jumala meitä siinä niin lohduttaa, että uskallamme kerskatakin, kuten P. Paavali Room. 5: 20, 21 sanoo: **Kussa synti on suureksi tuttu, siinä on armo yllinpaltiksi tuttu; että niinkuin synti on vallinnut kuolemaan, niin myös armo on vallitseva vanhurskauden kautta ijankaikkiseen elämään, Jeesuksen Kristuksen meidän Herramme kautta.**

Toisaalta taas, kun Jumala antaa meille uskonsa ja meissä sen kautta syntyy vahva luottamus, että meillä Kristuksen kautta on armollinen Jumala, silloin olemme paratiisissa. Mutta ennen kuin huomaammekaan, voi asia siksi muuttua, että Jumala antaa sydämemme joutua epäilysten valtaan, niin että meistä näyttää ikäänkuin tahtoisi hän repiä sydämeistämme pois Herran Kristuksen ja niin hänen meiltä katkeä, ettemme voi hänestä yhtään lohdutusta saada. Silloin perkele herättää sydämessämme paljaita pelottavia ajatuksia hänestä, niin että omassatunnossamme siltä tuntuu, kuin olisimme hänen kokonaan kadottaneet, ja joudumme tästä niin neuvottomiksi ja hätäännymme, että näyttää, ikäänkuin edessämme olisi

vaan vihaa ja armottomuutta, jonka synneil-lämme olemme ansainneet.

Niin, vaikkapa omatunto ei tietäisikään itseään julkisiin syntiin syypääksi, niin osaa perkele kuitenkin syntejä laittaa siitakin, mikä ei syntiä olekkaan, ahdistaan ja hätyyttäen sydäntä, niin että se kiusaa itseään tuollaisilla ajatuksilla: Kukapa tietää, välittääkö Jumala sinusta ollenkaan ja tahtooko hän suoda sinulle Kristuksen? Samoin tässä luultavasti rakas äiti epäilee, tahtooko Kristus häntä enään pitää äitinään, ja tuntee omassatunnossaan, kuin olisi hän pojan huolimattomuutensa kautta menettänyt ja kadottanut, vaikka hänessä kuitenkin ei siihen syytä ole eikä hän lastaan ole kadottanutkaan. Sydänkin siis sanoo tällaisessa kiusauksessa: Niin, Jumala on kyllä tähän asti antanut sinulle oikean uskon, mutta ehkä hän nyt enään ei tahdokkaan antaa, jonka tavalla tai toisella olet ansainnut.

Ja tämä juuri onkin raskainta ja kovinta kiusausta ja kärsimystä, jolla Jumala toisi-naan ahdistaa ja koettelee korkeita pyhiän-sä. Sitä sanotaan tavallisesti **desertionem gratiae (armon katoaminen)**, jolloin ihmisen sydän ei muuta tunne, jolloin ihmisen sydän ei muuta tunne, kuin että Jumala armoinsa olisi hänen hyljännyt ja jättänyt oman onnensa nojaan; ja minne tahansa hän nyt kääntyykin, ei hän muuta näe kuin paljasta vihaa ja peljästyä. Mutta tällaista korkeata kiusausta ei anneta jokaisen kärsiä, eikä kukaan muu ymmärräkään, paitsi joka on sitä kokenut; ainoastaan voimalliset henget kykenevätkin tällaisia kolauksia kestämään.

Kuitenkin asetetaan tällaisia esimerkkejä meidän nähtäväksemme, että oppisimme niistä, kuinka meidän tulee käyttäytyä ja itseämme lohduttaa kiusauksissamme ja niihin varustautua, niin että jos Jumala kerran

tahtois meitä tämmöisellä tai samankaltaisella kiusauksella koetella, ettemme silloin paikalla epäilykseen lankeisi. Tämä, näet, ei ole kirjoitettu neitsyt Maarian Kristuksen äidin vaan meidän tähtemme, jotta meillä siitä olisi sekä oppia että lohdutusta.

Siitä syystä on Raamatussa useampia-kin tällaisia esimerkkejä suurten pyhain korkeista kärsimyksistä; sellainen oli epäilemättä pyhän patriarkan Jaakopin kiusaus, josta 1 Moos. 32: 24 kirjoitetaan, kuinka **hän koko yön aamuruskoon asti paineli Herran enkelin kanssa**. Samanlainen esimerkki on Joosuasta, Jos. 7: 6, 7, jolle Jumala oli luvannut ja vahvasti luvannut, että hän oli kaikki häntä vastustavat pakanat voittava; sen lisäksi oli hän lupauksellaan kehoittanut häntä olemaan levollinen ja hyvässä turvassa, sillä hän itse tahtoi olla hänen kanssansa. Ja sellaiseen lupaukseen luottaen lähtikin Josua liikkeelle, löi uljaasti viholliset ja saavutti suuren voiton.

Mutta mitäs tapahtui? Sellaisessa rohkeudessa ja uskossa ollen, jolla hän oli Jerikon kaupungin voittanut ja kukistanut, lähetti hän ainoastaan kolme tuhatta miestä kansastansa Ain kaupunkia kohti, joka piti voitettaman ja valloitettaman. Nämä olivatkin ylpeitä ja rohkeita, koska kaupunki oli vähäinen ja viholliset harvalukuisia. Mutta heidän päästyänsä perille kääntyi asia siksi, että he hätääntyivät, vihollinen hyökkäsi heidän kimppuunsa ja he pakenivat, jolloin heistä kuusineljättä lyötiin. Itse Joosuankin rohkeus lannistui, hän lankesi maahan ja virui koko päivän kasvoillaan, valitti ja huusi Jumalan tykö: **Ah, Herra, Herra! Miksis tämän kansan annoit ollenkaan tulla Jordanin ylitse, antaakses meitä Amorilais-ten käsiin ja hukuttaakses meitä.**

Katsos, siinä nyt makaa tuo suuri urhoollinen sankari uskoineen niin masentu-

neena, vaikka kuitenkin Jumalan sana oli hänellä vahvana, että Jumalan itse täytyi häntä uudestaan rohkaista. Mutta mikä teki hänet näin epätoivoiseksi? Ei muu kuin että Jumala häntä koetellakseen lymysi ja riisti näin häneltä rakkauden, jotta hän oppisi ja kokisi, mitä ihminen on ja voi, jos Jumala apunsa kieltää.

Tämmöinen kärsimys on ylönmäärin raskas ja luonnon mahdoton kestää. Sen vuoksi parkuvat ja voivottelevat pyhät siinä haikeasti ja surkeasti, jonka laista valitusta Psalmeissa paljon on, esim. Ps. 31: 23: **Minä sanoin pikaisuudessa: Minä olen sinun silmäis edestä sysätty pois**, se on: Minä en tiennyt enkä tuntenut muuta, kuin että sydämeni sanoin minulle: Jumala ei sinusta huoli y. m. s. Ellei Jumala silloin voimallansa tukisi ja auttaisi heitä, niin täytyisi heidän niissä ihan helvettiin vaipua, kuten myöskin Ps. 94: 17 sanoo: **Ellei Herra minua auttaisi, niin minun sieluni makais lähes hiljaisuudessa.**

Siis on tämä pyhä neitsyt näiden kolmen päivän kuluessa ollut oikea marttyyri, ja on hänen kärsimyksensä ollut paljoa raskaampi kuin toisten pyhien ulkonainen tuska ja piina. Maaria oli poikansa vuoksi joutunut sellaiseen tuskaan, ettei hän katkerampaa helvettiä olisi voinut tuntea. Sillä kaikista kärsimyksistä, joilla sydäntä voidaan ahdistaa ja vaivata tuottaa tämä suurinta kipua ja vaivaa. Ne kärsimykset taas, jotka ruumista koskevat, ovat vielä helpommat kestää, vieläpä voi sellaisissa sydän tuntea sellaista iloakin, että katsoo kaikki ulkonaiset kärsimykset ylön, kuten pyhästä Agneksesta ja muista naismarttyyreistä luumme. Se on ainoastaan osittaista ja puolinaista kärsimystä, kun ainoastaan ruumis kipua tuntee, mutta sydän ja sielu pysyy riemua täynnä. Mutta kun sydämen yksinään täytyy

kärsiä, vaaditaan siihen suurta, ylevätä henkeä ja erityistä armoa ja voimaa, ennen kuin voidaan kestää.

No, miksi antaa Jumala rakkainten pyhiensä sellaista kokea. Ei suinkaan ilman tarkoitusta, mutta ei myöskään vihasta eikä armottomuudesta, vaan suuresta armosta ja hyvydestä. Hän osoittaa täten meille, kuinka hän kaikissa asioissa ystävällisesti ja isällisesti tahtoo meitä johtaa, ja kuinka uskollisesti hän omistaan huolen pitää ja siihen tähtää, että heissä usko vahvistumistaan vahvistuisi ja harjaantuisi. Etupäässä menettelee hän näin seuraavista syistä:

Ensiksi, että hän varjelisi omansa ylpeyteen lankeamasta, niin etteivät suuret pyhät, joille Jumala on antanut erityisen korkean armon ja lahjat, joutuisi sen pauloihin ja rupeisi itseensä turvaamaan. Jos he, näet, aina olisivat vahvoja hengessä eivätkä mitään muuta tuntisi kuin paljasta iloa ja suloisuutta, voisivat he vihdoin kietoutua pahan perkeleen ylpeyteen joka Jumalan ylönkatsoo ja itseensä uskaltaa. Sen vuoksi on tähän sekoitettava sen verran suolaa ja katkeruutta, etteivät he aina tuntisi pelkkää hengen voimaa, vaan että joskus heidän uskonsa horjuisi ja sydän tuntisi toivottomuutta. Näin he huomaavat, mitä ovat, ja on heidän pakko tunnustaa, etteivät mitään voi, ellei Jumala heitä sulalla armollaan pystyssä pidä. Näin pysyttelee Jumala heitä nöyryydessä ja itsensä tuntemisessa, etteivät he tulisi röyhkeiksi ja luottaisi uskoonsa ja pyhyiteensä, kuten P. Pietarille tapahtui, joka lupasi panna henkensä alttiiksi Kristuksen tähden, Joh. 13: 37.

Samoin tunnustaa profeeta Daavid täytyneensä myöskin tällaista oppia Ps. 30: 7, 8: **Minä sanoin myötäkäymisessäni: En minä ikänä kukisteta, sillä sinä Herra olet hyvässä tahdossas minun vuoreni**

vahvistanut. Mutta koska sinä kasvot peitit, niin minä hämmästyin. P. Paavali 2 Kor. 1: 8, 9, valittaa kestäneensä paljon kärsimyksiä Aasiassa ja sanoo: **Emme tahdo salata teiltä, rakkaat veljet, meidän vai-vaamme, kuin meille Aasiassa tapahtui, että me olimme sangen suuresti rasitetut ylitse meidän voimamme, niin että me jo meidän hengestämme epäilimme. Mutta me itsellemme juuri niin päätimme, että meidän pitää kuoleman, ettei meidän pitäisi itse päällemme uskaltaman, vaan Jumalan päälle, joka kuolleetkin herättää,** ja 2 Kor. 12: 7, 9 sanoo hän: **Ettei ilmoitusten ylönpalttisuus minua ylön paljon korottaisi, on pistin annettu minun lihaani, nimittäin saatanan enkeli, rusikoitsemaan minua, etten minä itsiäni ylön paljon korottaisi.** Tätä ei olekkaan Jumala tahtonut ottaa hänestä ottaa pois, vaikka hän tätä kolmasti rukoili, vaan hänen täytyi tyytyä tämmöiseen Jumalan antamaan lohdutukseen: **Tyydy minun armonni, sillä minun voimani on heikoissa väkevä.** Sen vuoksi on tällainen koettelemus pyhille yhtä tarpeellinen ja välttämätön kuin ruoka ja juoma, että he pysyisivät pelvossa ja nöyryydessä ja oppisivat turvautumaan ainoastaan Jumalan armoon.

Toiseksi sallii Jumala heidän tällaista kokea **toisille esimerkiksi**, suruttomille peljästyksiksi ja arkamielisille ja peljästyneille lohdutukseksi. Suruttomat ja katumattomat voivat näitä tarkastellessaan oppia tekemään parannusta ja karttamaan syntiä, kun näkevät, kuinka Jumala pyhiensäkin kanssa niin menettelee, että joutuvat sellaiseen tuskaan, jossa eivät muuta tunne kuin vihaa ja armottomuutta, ja lankeavat sellaiseen pelkoon, kuin olisivat tehneet raskaimpia synnejä, mitä kukaan ihminen tehdä voi.

Samoin täytyi tässä Kristuksen äidin kamppailla kolmanteen päivään asti tällaisella raskaalla omallatunnolla, joka syytti Maariaa Jumalan rakkaan pojan hukuttamisesta. Sellaista syntiä ei kukaan ollut tehnyt maan päällä ja sen vuoksi täytyi hänen peljätä Korkeinta Majesteettia, vaikka itse asiassa hänessä ei sellaista syntiä ollut eikä hänelle mitään vihaa eikä armottomuutta osoitettu.

Jos nyt tällainen raskan ja melkein kestämatön pelko ja tuska valtaa hurskaat sydämet, miten sitten niiden käyneeekään, jotka suruttomina ja huolettomina rypevät ja pyysyvät ilmeisissä synneissä ja syystä hyvin ansaitsevat ja kartuttavat päällensä Jumalan vihaa? Kuinka aikovat he kestää kun kerran ahdistus äkkiä heidät yllättää, joka heille minä hetkenä hyvänsä kyllä saattaa tapahtua.

Toisaalta ovat tällaiset esimerkit omiaan lohduttamaan peljästyneitä ja ahdistettuja omiatuntoja, kun näkevät, ettei Jumala ole tällä tavalla koetellut ainoastaan heitä vaan korkeimpia pyhiäkin, joiden hän myöskin on antanut sellaista kidutusta ja pelkoa kärsiä. Ellei, näet, meillä olisi Raamatussa mitään esimerkkiä siitä, että pyhillekin on näin käynyt, niin emme voisi sitä kestää ja paha omatunto vaikerointsisi aina näin: Minä poloinen olen ainoa, joka saan tämmöistä kärsiä. Milloin on Jumala hurskaita ja pyhiä näin koetellut? Sen vuoksi täytyy tämän olla merkinä siitä, ettei Jumala minusta huoli. – Mutta kun me nyt näemme ja kuulemme, että Jumala aivan samoin menettelee korkeiden pyhien kanssa eikä säästä edes omaa äitiänsäkään, niin on meillä tässä se opetus ja lohdutus, ettemme kärsimisessä epäilykseen lankeisi, vaan odottaisimme hiljaa ja maltillisesti, kunnes

hän avun tuo, kuten hän on auttanut kaikkia rakkaita pyhiänsä.

Kolmanneksi seuraa nyt varsinainen syy, miksi Jumala nimenomaan näin tekee, nimittäin, **opettaakseen pyhiänsä, kuinka heidän tulee oikeata lohdutusta etsiä, ja kuinka heidän on menetteleminen löytääksensä Kristuksen.** Tämä se on evankeliumimme ydinkohta, joka meille opettaa, **kuinka ja missä meidän tulee Kristusta etsiä ja hänet löytää.** Teksti sanoo **Maarrian ja Joosepin etsineen Jeesus-lastaa kolme päivää eikä kuitenkaan löytäneen, ei lankoin eikä tuttavain seasta eikä myöskään Jerusalemin kaupungista, ennen kuin palasivat temppeliin, jossa Raamattua ja Jumalan sanaa käsitellään. Siellä istuu hän opettajain keskellä.** Ja kun he hämmästyvät ja alkavat valittaa, kuinka olivat murehtien etsineet häntä, vastaa hän heille:

Mitäs te minua etsitte? Ettekö te tienneet, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni ovat? Mitä puhetta tuo nyt on: **Minun pitää olla niissä, jotka minun isäni ovat?** Eivätkö kaikki luodut ole hänen isänsä? Kaikki on hänen; mutta luontokappaleet on Jumala meille antanut sitä varten, että me parhaan ymmärryksemme mukaan käyttäisimme niitä tässä ajallisessa elämässä. Mutta **yhden** hän varasi itselleen, joka on pyhä ja nimenomaan sanotaan Jumalan omaksi, ja joka meidän erityisesti täytyy häneltä saada. Se on hänen **pyhä sanansa**, jonka kautta hän sydämiä ja omiatuntoja hallitsee, pyhittää ja autuaaksi tekee. Sen vuoksi sanotaankin temppeliä **hänen pyhydekseen eli pyhäksi paikaksi**, koska hän siellä sanansa kautta on läsnä ja kuultavissa. Näin on **Kristus niissä, jotka hänen isänsä ovat**, kun hän meitä sanallansa pu-

huttelee ja sen kautta meitä isänsä tykö johdattaa.

Katsoppas, tämän vuoksi nuhtelee hän nyt vanhempiaan, miksi niin eksyivät etsimään häntä muista maailmallisista ja inhimillisistä asioista ja menoista, lankoin ja tuttavain seasta, eivätkä ajatelleet, että hänen täytyi olla niissä, jotka hänen isänsä ovat. Hän tahtoo täten osoittaa, että hänen valtakuntansa ja koko kristillisyyden olento perustuu ainoastaan sanaan ja uskoon eikä kaikenlaisiin ulkonaisiin menoihin, (kuten juutalaisuuden pyhyys oli loistava), eikä myöskään ajallisiin, maailmallisiin laitoksiin tai hallitukseen. Lyhyesti: Hän ei tahdo löytyä lankoin eikä tuttavain seasta eikä myöskään sanansa vaikutuksen ulkopuolelta. Hän nimittäin ei tahdo olla maailmallinen eikä niissä, jotka maailman ovat, vaan niissä jotka hänen Isänsä ovat niinkuin on näkyviin tullut hamasta hänen syntymisestäään asti ja alati kaiken hänen elämänsä aikana. Tosin oli hän maailmassa, mutta ei hän itseään maailman mukaan sovittanut, kuten hän Joh. 18: 36 sanoikin Pilatukselle: **Ei minun valtakuntani ole tästä maailmasta.** Lankoin ja tuttavien parissa on hän ollut ja kenen luokse kulloinkin sattui tulemaan, mutta ei ottanut ollenkaan osaa maailmalliseen menoon. Hän on vieraana täällä vaeltanut ja käyttänyt tätä maailmaa ainoastaan ruumiinsa tarpeisiin, pitäen huolta ainoastaan isänsä omaisuudesta, se on: **hänen sanastaan.** Sieltä tahtoo hän löytyä ja sieltä täytyy häntä etsiä sen, joka hänen oikein löytää tahtoo.

Niinkuin usein olen sanonut, ei Jumala voi kärsiä, että uskaltaisimme mihinkään muuhun tai riippuisimme sydämellämme kiinni missään muussa kuin **Kristuksessa:** hänen **sanassaan**, olkoon muu kuinka pyhää ja hengellistä tahansa. Uskolla ei ole

mitään muuta perustusta, jolla se voisi pysyä pystyssä. Siitä syystä tapahtui tällaista Kristuksen äidille ja Joosepille, jotta heidän oma viisautensa, ajatuksensa ja toivonsa puutteellisuus tulisi näkyviin, ja että kaikki katoaisi, kun he kauvan häntä sieltä ja täältä etsivät. Sillä he eivät etsi häntä, kuten heidän tulisi, vaan niinkuin lihan ja veren tapana on, joka aina hapuilee lohdutusta muualta kuin sanasta; se nimittäin aina tahtoo jotain nähtävää ja tunnettavaa, voidakseen siinä aisteillaan ja järjellään pysyä kiinni.

Sen vuoksi sallikin Jumala niiden langeta ja joutua harhaan, jotta he semmoisesta oppivat, ettei mitään lohdutusta, ei apua eikä neuvoa ole lihassa eikä veressä, ei ihmisissä eikä kaikissa luontokappaleissa, ellei Jumalan sanaan tartuta. Tässä pitää kaikki syrjäytettämän, langot, tuttavat, koko Jerusalemin kaupunki, kaikki taide, nero ja mitä tahansa he itse ja kaikki ihmiset ovat. Tästä kaikesta ei saada apua mihinkään oikeaan lohdutukseen, kunnes häntä etsitään tempelistä, jossa hän on niissä jotka hänen isänsä ovat. Sieltä hän totisesti löydetään ja siellä sydän käsittää jälleen ilonsa; muutoin täytyy sen jäädä lohdutusta vaille sillä sitä ei se saa itsestään eikä yhdestäkään luontokappaleesta.

Siis jos Jumala sallii meidän joutua tämmöiseen suureen kiusaukseen, niin oppikaamme, ettemme silloin seuraa omia ajatuksiamme emmekä inhimillisiä neuvoja, jotka meitä sinne tänne osoittavat joko itseemme tai muihin. Meidän tulee muistaa etsiä Kristusta niissä, jotka hänen isänsä ovat, se on: pysyä yksinkertaisesti paljaassa evankeliumin sanassa, joka meille oikein osoittaa ja ilmoittaa Kristuksen. Opi ainoastaan tässä ja kaikissa hengellisissä kiusauksissa, jos tahdot toisia tai itseäsi oikein lohduttaa, Kristuksen kanssa sanomaan: Mitä

apua siitä on, että niin edes ja takaisin juoksentele, kiusaat itseäsi tuskallisilla ja murheellisilla ajatuksilla, ikäänkuin ei Jumala enään tahtoisi sinua armahtaa ja ikäänkuin et enää mitään Kristusta voisi löytää, etkä tahdo ennen tyytyä, kuin löydät hänen tykönsä ja tunnet itsesi pyhäksi ja synnittömäksi. Mutta ei tästä mitään tule, hukkaan vaan menee työsi ja vaivasi.

Etkö tiedä, ettei Kristus muualla tahdo olla eikä löytyä kuin niissä, jotka hänen isänsä ovat? Ei niissä, joita sinä tai kaikki ihmiset ovat ja omistavat. Ei vika ole Kristuksessa eikä hänen armossaan; hän on ja pysyy aina kadoksiin menemättä ja sallii alati itseänsä löytää. Mutta vika on sinussa, joka et häntä oikein etsi siellä, missä häntä tulee etsiä, vaan tunteittesi mukaan päättelet ja luulet hänen löytäväsi omilla ajatuksilla. Sinne pitää sinun tuleman, mikä ei ole sinun eikä kenenkään ihmisen vaan Jumalan toimi ja hallitus, nimittäin sinne, jossa **hänen sanansa** on. Siellä olet sinä hänen tapaava, siellä olet kuuleva ja näkevä, ettei hänessä ole vihaa eikä armottomuutta, kuten sinä pelkää ja luulottelet, vaan sulaa armoa ja sydämellistä rakkautta sinua kohtaan, ja että hän ystävällisenä lemmellisenä välittäjänä puhuu puolestasi isän edessä mitä rakkahinta ja parhainta. Ei hän myöskään sallii sinun tällaiseen koettelemukseen joutua sen vuoksi, että tahtoisi sinun sysätä pois luotaan, vaan että sinä sitä paremmin oppisit hänen tuntemaan ja sitä lujemmin kiintyisit hänen sanaansa, kurittaisit omaa ymmärtämättömyyttäsi ja saisit kokea, kuinka sydämellisesti ja uskollisesti hän sinun parastasi tarkoittaa.

Katsos, tässä se on tämän evankeliumin ihana opetus, **kuinka meidän oikein tulee Kristusta etsiä ja löytää**. Se näyttää meille sen oikean lohdutuksen, joka murheelliset

omattunnot rauhoittaa, niin että kaikki pelko ja ahdistus haihtuu ja sydän uudestaan riemastuu ja tulee kuin uudesta syntyneeksi. Mutta kovalle ottaa, ennen kuin siihen päästään ja sellaista käsitetään. Ensin täytyy sinun tulla havaitsemaan ja kokemaan, että kaikki Kristuksen etsiminen on turhaa ja hyödytöntä, ja lopuksi ei kuitenkaan sinulla muuta neuvoa ole, kuin että sinä luopuen tykkänään pois itsestäsi ja kaikesta inhimillisestä lohdutuksesta antaudut ainoastaan sanan johdettavaksi. Muissa ruuniillisissa onnettomuuksissa ja hädissä saatat hyvin kyllä etsiä lohdutusta niistä, jotka meidän ovat, nimittäin rahoista, tavaroista, ystäväistä ja tuttavista. Mutta tässä asiassa täytyy sinulla olla jotain muuta, joka ei ole ihmisten vaan Jumalan omaa, nimittäin sana, joka on ainoa välikappale hänen ja meidän välillämme. Mutta erittäin on tämä varteen otettava, että evankelista sanoo:

Ja ei he ymmärtäneet sitä sanaa, kuin hän heille sanoi. Näin on tukittu hyödyttömiä lavertelijoiden suu, jotka pyhän neitsyt Maarian ja muut pyhät kohottivat niin korkealle, että he muka olisivat kaikkia tietäneet eivätkä koskaan olisi voineet erehtyä. Tässähän sinä kuulet, kuinka he erehtyvät ja kompastelevat ei ainoastaan siinä, että Kristusta kaikkialta etsivät tietämättä hänen olinpaikkaansa, kunnes sattumalta tulevat temppeliin, vaan myöskin siinä, etteivät ymmärrä sitä sanaa, jolla Kristus heidän ymmärtämättömyyttään nuhtelee nähdesään tarpeelliseksi lausua: **Ettekö te tienneet, että minun pitää niissä oleman, jotka minun Isäni ovat?** Tätä teroittaa evankelista aivan tähdellisenä asiana tahtoen saada sanotuksi, ettei ollenkaan korvaa kallistettaisi sellaisille valhejutuille, joilla ymmärtämättömät, kokemattomat ja paisuneet

tekojen-opettajat pyhiä ylistelevät tehden heistä vallan epäjumalia.

Pyhä neitsyt ei tarvitse tuollaista väärää ja sepustettua ylistystä. Jumala on häntä niin kuljettanut, että salasi paljon häneltä ja antoi hänen joka päivä kokea ennen aavistamattomia pitääksensä häntä nöyryydessä, ettei hän olisi itsestään ajatellut parempaa kuin muista. Hänellä on ylistystä ja kiitosta kyllin siinä, että Jumala armollansa johtaa ja ylläpitää häntä. Vaikka Jumala olikin kaunistanut hänet monilla ylevillä lahjoilla ennen muita, niin täytyi Maarian kuitenkin kuten muittenkin monenlaisista koettelemuksista ja murheista joka päivä saada uutta opetusta ja vahvistusta.

Tällaiset esimerkit ovatkin meille sangen hyödyllisiä ja tarpeellisia muistutuksia, kuinka pyhissäkin, vaikka ovat Jumalan lapsia ja ennen muita korkeasti armoitettuja, kuitenkin pysyy jälellä vielä heikkoutta, niin että he usein erehtyvät ja eksyvät vielä monenlaisia puutteitakin ilmaisevat omaavansa. Joskus he vielä törkeästi kompastuvatkin, eivätkä kuitenkaan aikomuksesta tai ehdollaan, vaan heikkoudesta tai ymmärtämättömyydestä, kuten apostoleista siellä täällä evankeliumeissa luemme. Tästä tulee meidän oppia, ettemme turvaa keneenkään ihmiseen emmekä myös itseemme uskalla, vaan pysymme tämän evankeliumin opetuksen mukaan kiinni ainoastaan Jumalan sanassa. Näin saamme tällaisista esimerkeistä lohdutuksen emmekä joudu epäilykseen, vaikka olemmekin heikkoja ja ymmärtämättömiä, kunhan emme vaan sellaisesta armosta kävisi röyhkeiksi ja huolettomiksi, kuten ylpeille väärille pyhille tapahtuu.

Lyhyesti sanoen: tässä evankeliumissa on sinulla voimakas esimerkki, jolla voidaan kumota mielettömien pyhien ja suurten viisastelijain yhteinen huuto, jotka tätä

nykyä ja yhä edelleenkin kehuvat olevansa oikeassa omissa mietteissään aivan vastoin Jumalan sanaa. He nimittäin vaativat meitä noudattamaan pyhien isien kirjoituksia ja opetuksia sekä kirkollis- ja pappein-kousten asetuksia ja päätöksiä, koska niillä heidän mielestään oli muka Pyhä Henki, jonka vuoksi eivät voineet erehtyä.

He tahtovat näin johdattaa meitä pois Raamatusta ja siitä taatusta paikasta, jonne Kristus itse meidät tässä ohjaa ja jossa hän totisesti tahtoo olla löydettävissä, ja viedä meitä aivan teille tietämättömille, että meillemkin tapahtuisi, kuten tässä Maaria äidille ja Joosepille, sekä että Kristusta kaikkialla etsisimme kuitenkin mistään löytämättä, kunnes ehkä sentään vihdoinkin sinne tulemme, jossa hän on. Tämmöistä on tähän asti kaikella väkivallalla kristikunnassa harjoitettu tuon kirokun paavivaltituksen kautta, joka opeilla ja käskyillä, uhkauksilla ja rangaistuksilla on estänyt meitä Raamatusta Kristusta etsimästä ja löytämästä.

Niinkuin edellisessä evankeliumiselityksessä on sanottu, ovat he maailman täyttäneet kolmenlaisella opilla, joiden kautta he ovat viekoitelleet ihmiset pois Jumalan sanasta. **Ensimmäinen** on tuo törkeä, jonka pyhä Thomas (liekö hän muuten pyhäkään) ja toiset koulunopettajat ovat laatineet. Se johtuu pakanallisesta taiteesta ja luonnollisesta järjestä, joiden perustuksella he päättävät: Luonnon valkeus on kuin kaunis valoisa taulu, ja Raamattu on kuin aurinko, joka tuollaiseen tauluun paistaa, niin että se hohtaa sitä kauniimmalta. Näin kuvastuu jumalallinen valkeus luonnon valkeuteen ja valaisee sen.

Tämmöisellä vertauksella ovat he tuoneet pakanallisen opin kristikuntaankin ja sitten opettaneet ja sivistyttäneet korkeakouluja, jotka tuon vertauksen ovat ihan toi-

sin päin kääntäneet, niin että ovt tahtoneet tuollaisen järjen ja Aristoteleen tieteen ja opin avulla Raamattuakin valaista, vaikka tämä on se ainoa oikea valkeus, jonka puutteessa kaikki järjen valkeus on pelkkää pimeyttä jumalallisissa asioissa ja uskonkappaleissa, kuten tästä usein on ennen puhuttu.

Toiseksi ovat he ahtaneet maailman täyteen ihmisoppeja ja määräyksiä sanoen näitä kirkon järjestykseksi ja asetuskokoelmaksi, johon kuuluu paastoaminen, juhliminen, rukous, laulu, puvut, munkkius j. n. e. Joita paavin joukkueessa ja kirkollisissa kirjoissa ihmisille tyrkyttämällä tyrkytetään. Näiden avulla lupaavat he viedä ihmiset taivaaseen. Tämä se sitten on kuin synninpääsumus valunut koko maailman yli, kietonut ja vanginnut kaikki omattunnot, niin että tuskin yhtäkään sielua voidaan pelastaa tuosta helvetin kuilusta. Lisäksi on sitten tuotu pyhien esimerkit ja valheet, jotka ovat paaveilta ja kirkolliskokouksilta saaneet vahvistuksen, niin että tuommoista on ihmisten täytynyt pitää uskonkappaleena. Sen ohessa he täyttä kulkua lakkaamatta kiljuvat kuin mielipuolet: Katsokaa, näin ovat pyhät kirkolliskokoukset päättäneet, tämän on kirkko käskenyt, ja tätä on jo niin kauan noudatettu y. m.

Kolmanneksi ovat he näiden kahden opin keralla vielä syrjäyttäneet Pyhän Raamatunkin, mutta kuitenkin sillä tavalla, että ovat sen sitoneet muutamien isien kirjoituksiin ja selityksiin. Kuitenkin vaan siihen määrään kuin paavi suvaitsi, ja mikä ei ollut hänen asetuksiaan vastaan. Näin ei siis Raamattua saanut kukaan muutoin selittää kuin paavin mielen jälkeen, jonka yksinomaisena oikeutena Raamatun tulkitseminen oli, ja jonka tiedoksiantoja ja päätöksiä jokaisen täytyi noudattaa, vaikka he sentään sanoilla

isille sen kunnian osoittivat, että heidän selityksiään ja mielipiteitään tuli seurata. Tämmöiseen oppiin onkin koko maailma joutunut ja hyväksynyt isäin selitykset erehlymättömiksi. Ja sitten he taasen huutavat: Katsokaas, eivätkö näin monet pyhät, oppineet ja yleväjärkiset olisi voineet Raamattua ymmärtää.

Tähän tulee meidän vastata sillä, mitä sanottu on tästä evankeliumista. Sanokoot pyhät, oppineet, esi-isät, kirkolliskokoukset ja mitkä tahansa vaikkapa vielä Maaria ja Jooseppikin ja kaikki pyhät yhteen suuhun mitä tahansa, niin ei siitä seuraa, etteivät he olisi voineet erehtyä ja hairahtua. Kuulethan sinä tässä, että Kristuksen äiti, joka kuitenkin korkean järjen valon omisti, oli niin tietämätön, ettei tiennyt eikä käsittänyt, missä Kristus oli löydettävissä, ja sai häneltä sen vuoksi nuhteita, kun ei sitä tiennyt mitä pitänyt olisi. Jos kerran hän oli hairahtunut ja tietämättömyytensä vuoksi joutunut tuollaiseen ahdistukseen ja murheeseen, niin että luuli Kristuksen kadottaneensa, onko sitten ihmekkään, jos toiset pyhät ovat eksyneet ja kompastelleet, kun poikkesivat pois Raamattusta ja seurasivat omia ajatuksiaan tai sovitivat niitä Raamattuun?

Ei siis ollenkaan käy päinsä vaatia sitä välittömästi uskottavaksi ja pidettäväksi, mitä kirkolliskokoukset ovat päättäneet tai pyhät isät opettaneet ja kirjoittaneet, sillä tuo kaikki voi ja saattaa olla eksyttävää. Vaan meille pitää osoitettaman taattu paikka, missä Kristus on ja tahtoo löydettää, nimittäin se, minkä hän tässä itse osoittaa sanoessaan **täytyvänsä olla niissä, mitkä hänen Isänsä ovat**. Olisipa oikein hyvä, jos me kristityt ottaisimme tämän evankeliumin esimerkin yleiseen käytäntöön ja muodostaisimme siitä ikäänkuin sananparren sanoen kaikkia oppeja vastaan, joilla ei ole

perustusta eikä pohjaa Jumalan sanassa: Kristusta ei tule etsiä lankoin eikä tuttavain seasta eikä niistä, jotka ihmisten ovat, olkoot ne kuinka hurskasta, pyhää ja suurta tahansa. Eksyihän itse Kristuksen äitikin ja erehtyi semmoisissa, koska hän ei tuota tiedä eikä tajua.

Sen vuoksi ei omatunto voi turvata yhteenkään pyhään tai luontokappaleeseen paitsi Kristukseen yksinään. Korota ja ylistä sinä minun puolestani järkeä ja luonnollista valkeutta niin korkealle kuin tahdot, mutta minä pidätän itselleni vallan olla siihen uskaltamatta. Pyhät isät ja kirkolliskokoukset olkoot opettaneet, toimineet, päättäneet ja säättäneet mitä tahansa, se olkoon minun puolestani niin hyvää kuin on, kunhan minua vaan ei sidota sitä noudattamaan ja siihen turvautumaan. Lyhyesti: Sallittakoon kaiken tällaisen olla ja pysyä arvossansa niihin asioihin nähden, jotka ovat meidän ja inhimillisiä, joissa säädettäköön, mitä ja kuinka tahdotaan. Mutta älköön niihin Kristusta, se on: omantunnon lohdutusta pantako, tahi opettako niistä löydettäväksi, vaan pidettäköön ne sellaisina asioina, jotka koskevat lankoja ja tuttavias ja joilla maailma ohjattakoon ei omantunnon vaan ulkonaisen ihmiselämän puolesta.

Jos meidän paavilaisemme olisivat tämän myöntäneet, jonka heille Jumalan sanakin opettaa, niin olisimme jo aikoja sitten keskenämme sopineet ja siihen hyvin suostuneet, että he määräisivät ja järjestelisivät mielensä mukaan tuollaiset inhimilliset asiat, mutta me taasen säilyttäisimme vapauden olla niitä pitemmältä noudattamatta kuin hyväksi katsomme, koska ne eivät meistä ole välttämättömiä eivätkä Jumalan edessä ollenkaan tule kysymykseen. Mutta tähän he eivät ollenkaan tahdo suostua, vaan ovat latineet sen lisämääräyksen, että

ihmisten on noudattaminen heidän säädöksiään muka autuuteen välttämättömästi kuuluvina; he sanovat niitä kristillisen kirkon käskyiksi ja tekevät siitä oikein kuoleman synnin, jos joku niitä ei noudata, mutta sitä me emme tahdo emmekä tulekkaan kärsimään.

Niin, sanovat he, kirkko, pyhät isät ja kirkolliskokoukset ovat paljon päätelleet ja järjestelleet riidan alaisissa uskonkappaleissa vääräuskoisten vastustamiseksi, joka sitten on kaikin puolin hyväksytty ja on jokaisen uskottava ja noudatettava; sen vuoksi pitää muissakin asioissa olla sen pätevät, mitä yhteisissä kirkolliskokouksissa on päätetty.

Vastaus: Tässä täytyy meidän taasenkin saada vapaa päätösvalta, niin ettei meidän ole pakko kaikkeen ilman erotusta sitoutua, mitä kirkolliskokouksissa on päätetty tai pyhät isät opettaneet. Me teemme seuraavan erotuksen: Jos he jotain ovat Jumalan sanan mukaan säätäneet ja päättäneet, niin mekin sen hyväksymme, emme heidän vaan sen sanan vuoksi, joka heillä on perustuksena ja jonka he meille osoittavat. Tällöin he eivät menettele ihmisten tavalla, vaan johdattavat meitä siihen, mikä Jumalan on, eivätkä tässä tapauksessa harhaile lankoin ja tuttavain seassa. Sen sijaan istuvat he niiden joukossa, jotka Kristusta kuuntelevat ja hänen kanssaan Raamattua tutkistelevat; silloin on meillä syytä ja halua osoittaa heille se kunnia, että heitä kuulemme.

Mutta jos he jotain tämän lisäksi ja tämän määrityksen ulkopuolella säätelevät jostain, joka ei perustu Jumalan sanaan vaan heidän omiin mielteisiinsä, sen kanssa ei omallatunnolla ole yhtään mitään tekemistä. Se on siis pidettävä inhimillisenä, johon meidän ei ole pakko sitoutua, ja jota ei tarvitse pitää kristillisen uskon ja elämän pe-

rustuksena. Tästä pyhä Augustiinuskinkin oikein sanoo, että mikä sellaista on, olkoon se kunkin ehdon vallassa joko pitää tai jättää pitämättä.

Sinäpä sanonet edelleen: Mutta kirkolla ja isillä on ollut Pyhä Henki, joka toki ei salli niiden erehtyä. Tähän on helppo vastata näin: Kirkko ja kirkolliskokoukset olkoot kuinka pyhiä tahansa; enempää ei heillä kuitenkaan ole Pyhää Henkeä kuin Maarialla Kristuksen äidillä, joka myöskin on ollut jäsen, vieläpä aikanaan kirkon etevimpi. Ja vaikka hän on Pyhän Hengen kautta pyhitetty, sallii Jumala hänenkin joskus erehtyä, vieläpä korkeissa uskon asioissakin. Tästä ei sen vuoksi seuraa, että pyhät eivät olisi voineet erehtyä vaikka heillä Pyhä Henki olikin, ja että kaiken pitäisi olla oikeata, mitä he sanovat. Kaikkein hurskaimpiinkin ihmisiin jää vielä paljon heikkoutta ja tietämättömyyttä jällelle, niin ettei heidän persoonallisen pyhyytensä mukaan voida päätellä opin ja uskon asioista, mitkä niistä ovat Pyhästä Hengestä, sillä siinä kaikessa voidaan erehtyä. Vaan tässä kohden pitää sinun päästä siihen, että tiedät Jumalan sanan yksinänsä olevan pettämättömän ja erehtymättömän, siinä sinä totisesti löydät Kristuksen ja Pyhän Hengen ja siinä on sinulle varma pohja ja perustus syntiä ja kuolemaa ja helvettiä vastaan.

Sellaisia esimerkkejä, että pyhätkin ja tuo kirkon nimeä kantava suuri joukko erehtyy, on meillä muuallakin Raamatussa, esim. Ap. Tek. 15 luvussa, jossa kerrotaan, kuin kohta Kristuksen taivaaseen astumisen jälkeen, tuskin kahdeksantoista vuoden kulluttua, apostolit ja kristittyjen joukko olivat koolla Jerusalemissa. Silloin nousivat etevimmät ja oppineimmat fariseusten lahkokunnasta, jotka uskoneet olivat, ja opettivat, että pakanat pitäisi pakottaa ympärileik-

kaukseen ja Mooseksen lain pitämiseen, ja saivat puolelleen melkein koko kokouksen. Silloin nousivat ylös ainoastaan Pietari, Paavali, Barnabas ja Jakobus heitä vastustamaan ja tulivat Raamatun perustuksella siihen päätökseen, että pakanat oli vapautettavat Mooseksen lakia täyttämästä, koska Jumala oli heille jo ennen ilman sitäkin evankeliumin saarnan kautta antanut Pyhän Hengen yhtä hyvin kuin juutalaisillekin.

No katso nyt, tässä oli näin paljon uskovaisia kristittyjä koolta ja kristillinen seurakunta vielä nuori ja parhaimmillaan, ja kuitenkin ovat he kaikki, näitä kolmea tai neljää lukuun ottamatta, siinä erehdyksessä, että arvelivat Mooseksen lain välttämättömän tarpeelliseksi autuuteen. Jollei siis heitä olisi vastustettu, niin olisi silloin erehdyttävä opinkappale ja määräys vastoin Kristusta pantu voimaan ja vahvistettu.

Vieläpä tämänkin väittelyn perästä hairautui Pietari, joka kuitenkin itse oli asiasta selvillä, ja hänen mukanaan Barnabas samankaltaisessa asiassa, suostuen ulkokullailemaan Juutalaisten kanssa, jotka eivät tahoneet pakanain kanssa syödä ja herättivät näin pakanoissa pahennusta heille myönnetyin vapautensa käyttämisestä, niin että Paavaliin täytyi sen johdosta heitä julkisessa puheessa nuhdella, kuten hän Gal. 2: 11 kertoo.

Oppikaamme siis tästä esimerkistä olemaan varovaisia semmoisissa asioissa, jotka uskoa ja Kristusta koskevat; älkäämme ottauko tueksemme ihmisiä, vaan ainoastaan sanassa pysykäämme, ja sitä sääntöä noudatkaamme, jonka P. Paavali Gal. 1: 8, 9 antaa, että **vaikka enkelikin taivaasta tulisi ja evankeliumia toisin saarnaisi, niin se olkoon kirottu.** Siinä aina pysykäämme, ettei Kristusta voida mistään muualta löytää kuin niistä, jotka Jumalan ovat.

Saman kaltaista olemme edellä kuulleet monissa muodoissa ja esimerkeissä. Esimerkiksi Joulupäivän evankeliumissa, Luukk. 2: 12, jossa enkeli ei paimenille muuta merkkiä anna, josta heidän piti Kristuksen löytämän, kuin seimen ja kapalo-vaatteet. He olivat löytäneet hänen **kapaloi-tuna makaavan seimessä**, eikä äidin rinoilla tai hänen sylissään, joka kuitenkin olisi ollut luonnollisempi kuva. Se on: Jumala ei tahdo neuvoa meitä kenenkään pyhän eikä yhdenkään ihmispersonan luokse, vaan Raamatun puhtaaseen sanaan, johon Kristus on käärittynä niinkuin liinavaatteisiin tai kapaloihin, ja köyhään seimeen (se on: evankeliumin saarnaan), jonka ulkomuoto on sangen halpa, ja jonka ainoana tehtävänä on, että eläimet siitä ottaisivat ravintonsa.

Vielä olemme kuulleet pyhästä vanhuksesta Simeonistakin, jonka Jumalan lupauksen mukaan ei pitänyt ennen kuoleman, kuin oli nähnyt Herran Kristuksen, ettei hän näe häntä ennen, kuin Hengen vaikutuksesta tulee temppeeliin. Eivätkä myöskään tietäjät itäiseltä maalta, tultuansa Jerusalemiin saakka ja kadotettuansa tähden näkyvistään, kuulustele muuta merkkiä Kristuksesta, missä hän oli syntynyt ja voitiin löytää, kuin profeeta Miikan Raamattua. Tämä olkoon evankeliumimme ydinkohta ja pääopetus. Lopuksi on vielä huomattava, että evankelista sanoo:

Hänen äitinsä kätki kaikki nämät sanat sydämeensä. Tämäkin on sanottu meille kehoitukseksi, että mekin näin tutkimmme Jumalan sanaa ja painaisimme sen sydämeemme, kuten rakas neitsyt Maaria teki, joka nähtyänsä erehtyneensä eikä ymmärtäneensä Kristuksen sanoja saa tästä Kristuksen nuhtelemana ainoastaan uutta

intoa painamaan ja kätkemään kuullun sanan sydämeensä.

Näin annetaan meille taasenkin esimerkki, että kaikin mokomin pysyisimme sanassa emmekä sitä panisi pois sydämestämme, vaan alati sitä viljelisimme, oppisimme sitä uskomme vahvistukseksi, lohdutukseksimme ja kasvamiseksi totuudessa, joka on kyllä sangen tarpeellista. Kun, näet, kiusaukseen joudumme tai koetelemuksiin, on tämä pian unohdettu tai ka-

rissut mielestä pois niiltäkin, jotka Jumalan sanassa ahkeroitsevat.

Mitä taasen enempi olisi tästä evankeliumista sanottavaa, kuinka Kristus vanhempiensa keralla palasi kotiin, oli heille kuuliainen ja alamainen j. n. e., voidaan helposti ja hyvästi ymmärtää. Kuinka myöskin se on ymmärrettävä, että **Kristus menestyi viisaudessa ja armossa**, on selitetty Joulun lähimmäisen sunnuntain evankeliumi-saarnassa. Amen.